

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5To/8/2017
Identifikačné číslo spisu:	9517100120
Dátum vydania rozhodnutia:	15.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:9517100120.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci proti obžalovanej G. R. a spol. pre prečin porušovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev spolupáchateľstvom podľa § 20, § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a iné, na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave 15. februára 2018 prerokoval odvolania obžalovaných G. R. a Ing. Q. G. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 23. augusta 2017 sp. zn. PK-1T/16/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolania obžalovaných G. R. a Ing. Q. G. sa z a m i e t a j ú.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 23. augusta 2017 sp. zn. PK-1T/16/2017 boli obžalované G. R. a Ing. Q. G. uznané za vinné z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a prečinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Tr. zák. oba formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe, že

po predchádzajúcej spoločnej dohode v úmysle vylákať finančný príspevok, ktorý je poskytovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, predložila G. R. ako živnostníčka s prideleným IČO: XX XXX XXX, dňa 08.02.2012 na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti, na základe ktorej dňa 24.02.2012 uzatvorila s Úradom práce a sociálnych vecí a rodiny v Košiciach dohodu č. 2/§57/2012/NPII-2/B o poskytnutí príspevku občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti vo výške 8.274,16,-€, tvoreného z 85% zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a z 15% zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, ktorý jej bol vyplatený dňa 16.03.2012, a ktorý mala použiť v súlade so žiadosťou, predloženým podnikateľským zámerom a jeho kalkuláciou na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti v oblasti administratívnych - kancelárskych služieb, pričom takúto činnosť v skutočnosti nevykonávala, spôsobila neoprávnené výdavky vo výške 8.087,60,-€, pričom použitie časti poskytnutého príspevku vo výške 3.844,02,-€

doložila nesprávnymi účtovnými dokladmi obchodnej spoločnosti F. - G., s.r.o., pre podnikateľský subjekt G. R. - R., ktoré vyhotovila konateľka tejto spoločnosti Ing. Q. G..

Za to boli obžalované G. R. a Ing. Q. G. odsúdené obe podľa § 261 ods. 2 Tr. zák. a § 41 ods. 1, s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. a poukazom na § 36 písm. j), § 37 písm. h) Tr. zák. na tresty odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov u každej z nich.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. súd výkon trestu obom obžalovaným podmienčne odložil na skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obžalovaným spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice škodu vo výške 7.379,89,-€.

Proti tomuto rozsudku podali obe obžalované odvolanie ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 1149/zv. 5), ktoré odôvodnili osobitným podaním došlým na súd prvého stupňa 9. novembra 2017 prostredníctvom svojej obhajkyne.

V dôvodoch odvolania vytýkali súdu prvého stupňa, že v rozpore s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. v napadnutom rozhodnutí absentuje akékoľvek vysporiadanie sa s ich obhajobnými argumentmi. Samosudca sa v dôvodoch obmedzil iba na konštatovanie vo vzťahu k nedodržaniu zmluvných podmienok zo strany G. R. a vo vzťahu k zaujatosti resp. nezaujatosti kontrolóra Mgr. K. Q., ktorý vypracoval Správu o výsledku finančnej kontroly, avšak absolútne sa žiadnym spôsobom nezaoberal otázkou či boli naplnené všetky znaky žalovaných trestných činov, a to predovšetkým vo vzťahu k vymedzeniu a preukázaniu úmyslu spáchať trestný čin, ktorý je im kladený za vinu, či bolo predloženie účtovných dokladov v rozpore s Dohodou, ktorá je uvedená v skutkovej vete obžaloby a v prípade konštatovania v ich neprospech, či takéto porušenie Dohody má trestnoprávne následky, teda či došlo k následku, ktorý predpokladá ustanovenie § 261 Tr. zák., t.j. či došlo k spáchaniu sprenevery.

Namietali, že samosudca bez akéhokoľvek dokazovania na str. 9 napadnutého rozsudku skonštatoval, že konali po subjektívnej stránke v priamom úmysle v zmysle § 15 písm. a) Tr. zák., lebo chceli porušiť zákonom chránený záujem, keď motívom ich konania bola snaha neoprávnene získať finančné prostriedky. Takéto vyjadrenie samosudcu možno považovať iba za jeho svojvoľnú úvahu, ktorá nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. V rozhodnutí absentujú akékoľvek úvahy o skutočnostiach a dôkazoch, z ktorých samosudca dospel k týmto záverom.

Zhodne s názorom súdu prvého stupňa môžu uviesť, že G. R. uzatvorila s UPSVAR Košice Dohodu č. 2/§57/2012/NP II-2/B o poskytnutí príspevku občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti vo výške 8.274,16,-€ tvoreného z 85% zo zdrojov ESF a 15% zo zdrojov ŠR SR, ktorý jej bol dňa 16. marca 2012 vyplatený a ktorý mala použiť v súlade so žiadosťou.

Obžalovaná namietla, že jej žiadosť bola pracovníkmi UPSVAR-u po predložení príslušných dokladov riadne schválená a k dnešnému dňu nebola nikdy zo strany UPSVAR-u a dokonca ani obžalobou rozporovaná.

Pre naplnenie skutkovej podstaty subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Tr. zák. sa vyžaduje také konanie, ktoré spočíva vo vylákaní dotácie, subvencie, príspevku alebo iného plnenia zo štátneho rozpočtu, verejnoprávnej inštitúcie, štátneho fondu, ktorých poskytnutie alebo použitie je viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že uvedie niekoho do omylu v otázke ich splnenia. Na trestnosť takto stíhaného skutku sa vyžaduje, aby páchatel' uvedené plnenie vylákal tým, že predstiera okolnosti, ktoré sú v zrejmom rozpore s právnym predpisom alebo samotným zákonom.

Obžalovaná G. R.alej vytýkala, že v rozhodnutí absentuje akékoľvek odôvodnenie, akým spôsobom mala pri predkladaní žiadosti uviesť nepravdivé údaje, prípadne inú dokumentáciu, na podklade ktorej jej bol

príspevok poskytnutý, hoci nespĺňala zákonné podmienky a rovnako jej nebol preukázaný úmysel.

Ďalej namietali, že samosudca sa nezaoberal skutočnosťou, či druhý skutok, ktorý je im kladený za vinu, možno kvalifikovať ako trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností v zmysle § 261 ods. 1 Tr. zák., pričom poukazovali na doslovné znenie tohto ustanovenia Trestného zákona.

Podľa názoru obžalovaných súd prvého stupňa nepreukázal, akým spôsobom, v akej forme predložila obžalovaná R. falošný, resp. nepravdivý doklad, keď v rámci kontroly riadne v zmysle uzatvorenej Dohody predkladala UPSVAR-u Košice správy o spôsobe a výške čerpania príspevku, ktoré boli v súlade so žiadosťou, podnikateľským zámerom i kalkuláciou nákladov, čo potvrdila vo svojej výpovedi svedkyňa K. R., ktorej výpoveď bola na hlavnom pojednávaní prečítaná. Obe namietali, že súd prvého stupňa ani obžaloba neuviedli, akým spôsobom spreneverili poskytnuté peňažné prostriedky, na aký účel ich použili, aký prospech mali z pomyšelného konania mať.

Samosudca sa opiera o Správu kontrolóra UPSVAR-u Košice vykonanú kontrolórom Mgr. K. Q., ktorú súd prvého stupňa považoval na rozdiel od obžalovaných za precíznu a náležité odôvodnenú. Obe obžalované túto správu kontrolóra považujú za pochybnú a svedkovi vytýkali odbornú kvalifikáciu.

Obžalovaná Ing. Q. G. okrem toho namietala, že ona nebola žiadateľom ani príjemcom finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu ani rozpočtu Európskej únie, žiadosť o poskytnutie príspevku nepodávala, nevyplňala, a preto nemohla naplniť zákonné znaky žalovaných trestných činov. Záverom svojho odvolania navrhli napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obžalovaná G. R. sa verejného zasadnutia nezúčastnila, o jeho termíne bola včas vyrozumená, pričom jej obhajkyňa na verejnom zasadnutí uviedla, že obžalovaná mala zdravotné problémy a žiadala vykonať verejné zasadnutie bez jej prítomnosti.

Verejného zasadnutia sa nezúčastnil ani zástupca poškodenej strany UPSVAR Košice, hoci bol o termíne riadne a včas vyrozumený.

Nakoľko zákonné podmienky pre vykonanie verejného zasadnutia boli splnené, najvyšší súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovanej G. R. i zástupcu poškodenej strany.

Obhajkyňa oboch obžalovaných JUDr. Eva Mišíková na verejnom zasadnutí predniesla odvolanie zhodne s jeho písomným vyhotovením, pričom modifikovala svoj záverečný návrh a žiadala obe obžalované podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodiť.

Obhajkyňa Mgr. Ivana Polivková sa pripojila k tomuto návrhu a žiadala obe obžalované podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodiť.

Obžalovaná Ing. Q. G. na verejnom zasadnutí uviedla, že sa necíti byť vinná zo žiadnej trestnej činnosti a pripojila sa k návrhu obhajoby.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za správny a zákonný vo všetkých jeho výrokoch, a preto navrhol odvolanie obžalovaných G. R. a Ing. Q. G. podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania

podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom uvedeným v citovanom ustanovení zistil, že odvolanie proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podali procesné strany k tomu oprávnené, proti výrokom, voči ktorým odvolanie podať mohli, pričom tak urobili v lehote ustanovenej zákonom a dospel k záveru, že odvolania oboch obžalovaných nie sú dôvodné.

Úvodom treba uviesť, že po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako i konania, ktoré mu predchádzalo, odvolací súd nezistil žiadne porušenie zákonných ustanovení, ktoré by mohli mať vplyv na správnosť a zákonnosť preskúmaného rozsudku v zmysle § 321 ods. 1 písm. a) Tr. por. Podľa zistenia odvolacieho súdu v priebehu trestného stíhania boli dodržané všetky podstatné procesné ustanovenia, najmä tie, ktoré majú zabezpečiť právo obžalovaného na obhajobu, ako i tie, ktoré majú zabezpečiť riadne objasnenie veci. Obžaloba bola podaná pre skutok, ktorý bol predmetom vzneseného obvinenia a tento je totožný so skutkom popísaným vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. Totožnosť skutku bola teda v priebehu trestného stíhania zachovaná. Dôkazy, ktoré boli v tomto konaní orgánmi činnými v prípravnom konaní a následne súdom prvého stupňa vykonané, boli realizované zákonným spôsobom, ide preto o procesne relevantné dôkazy. V predmetnej veci nevznikli dôvody povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por. Obe obžalované si však zvolili obhajkyňu už v prípravnom konaní, pričom jej bolo umožnené realizovať všetky obhajovacie práva v priebehu celého konania.

Pokiaľ ide o samotný napadnutý rozsudok tak, ako bol písomne vyhotovený a doručený procesným stranám, tento napriek námietkam obžalovaných, podľa názoru odvolacieho súdu spĺňa kritéria obsiahnuté v ustanovení § 168 ods. 1 Tr. por. Z jeho dôvodov je totiž zrejmé, ktoré skutočnosti vzal súd za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa riadil pri vyhodnotení vykonaných dôkazov. Z jeho obsahu je tiež zrejmé, ako sa vysporiadal s konkrétnou obhajobou obžalovaných a akými právnymi úvahami sa riadil, keď posudzoval preukázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení Trestného zákona.

V tejto súvislosti treba uviesť, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia stručne ale priliehavo vysvetlil, k akým zisteniam došiel na základe konkrétnych vykonaných dôkazov, ako tieto dôkazy hodnotil, a to nielen jednotlivo, ale i v ich vzájomných súvislostiach. Závery súdu prvého stupňa, ktoré v smere skutkových zistení z týchto dôkazov vyvodil, považuje odvolací súd za logické a zodpovedajúce vykonaným dôkazom.

Na rozdiel od obhajoby odvolací senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval v prerokúvanej veci tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na svoje rozhodnutie. Taktiež zistil, že všetky dôkazy v prerokúvanej veci boli získané zákonným spôsobom a súd prvého stupňa ich hodnotil jednotlivo aj v ich súhrne podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. Najvyšší súd zároveň konštatuje, že dokazovanie bolo vykonané v dostatočnom rozsahu v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por., a preto nepovažuje vykonávanie ďalších dôkazov za potrebné.

Odvolací súd pripomína, že v súčasnej trestnoprávnej teórii a praxi platí neprekročiteľná zásada, že ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por., teda že vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a vzájomných súvislostiach a pokiaľ urobil logicky odôvodnené skutkové zistenia, nemôže odvolací súd napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho vnútorného presvedčenia hodnotí tie isté vykonané dôkazy ináč, teda s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. Hodnotenie dôkazov je výsostným právom súdu prvého stupňa, ktorý dôkazy vykonáva.

Odvolací súd v konkrétnom prípade dospel k záveru, že súd prvého stupňa jednotlivé svedecké výpovede i listinné dôkazy, o ktoré rozhodnutie o vine v napadnutom výroku oprel, vo svojom

rozhodnutí, napriek výhradám obžalovaných, riadne vyhodnotil a podrobne sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami vyplývajúcimi z obsahu vykonaného dokazovania a postupoval v dokazovaní v súlade s vyššie zmienenými ustanoveniami Trestného poriadku. Výhrady obžalovaných smerujúce k zaujatosti svedka Mgr. A. Q. považoval i odvolací súd za neopodstatnené a účelové. Žiadny objektívny dôkaz, ktorý by svedčil o zaujatosti tohto svedka, obžalované nepredložili. Z ich strany ide iba o subjektívne ničím nepodložené pocity, ktoré nemôžu mať vplyv na posúdenie jeho objektívnosti a dôveryhodnosti. Rovnako tak ich námietky voči Správe o výsledku finančnej kontroly považoval odvolací súd za neopodstatnené. V tomto smere odvolací súd nezistil žiadne nezrovnalosti. Odvolací súd sa preto s logickými a presvedčivými dôvodmi napadnutého rozsudku plne stotožnil, v podrobnostiach na tieto dôvody odkazuje a vzhľadom k odvolacím námietkam obžalovaných k veci dodáva.

Podstata trestnej činnosti spočíva v tom, že obžalované po vzájomnej dohode na základe uvedenia nepravdivých skutočností vylákali neoprávnene finančný príspevok poskytovaný sčasti z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, pričom obžalovaná G. R. predložila na ÚPSVAR-e Košice žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku občanovi so zdravotným postihnutím spolu s podnikateľským zámerom. Podľa tohto mala vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť v oblasti administratívnych - kancelárskych služieb, pričom v skutočnosti však žiadnu takú činnosť reálne nevykonávala. Nasvedčuje tomu fakt, že obžalovanou zakúpená elektronická pokladnica nebola vôbec použitá. Námietky obžalovaných preto odvolací súd považoval za nedôvodné, ktorými námietkami sa snažili o zahmlievanie podstaty veci. Odvolací súd neuveril námietke obžalovanej Ing. G., že o ničom nevedela. O ich dohode svedčia listinné dôkazy najmä samotná žiadosť obžalovanej R., v ktorej uviedla, že zárobkovú činnosť bude vykonávať v byte, ktorý je vo vlastníctve spoluobžalovanej Ing. G.. Napokon v samotnom podnikateľskom zámere, ktorý bol súčasťou žiadosti uviedla veci, ktoré v tom čase boli vo vlastníctve Ing. G. a použitie časti poskytnutého príspevku doložila nesprávnymi dokladmi od spoločnosti, ktorej konateľkou je Ing. G.. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína, že súčasťou trestného spisu je žiadosť obžalovanej ako i dohoda o poskytnutí nenávratného príspevku, ktorá obsahuje aj poučenie prijímateľa príspevku o tom, ktoré výdavky možno považovať za oprávnené. Zároveň treba pripomenúť, že obžalovaná sa zaviazala postupovať pri obstarávaní tovarov, ktoré budú financované z poskytnutého príspevku v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.

Nedôvodné sú tiež námietky obžalovaných o absencii subjektívnej stránky trestného činu. Skutočnosť, že obe obžalované popierali spáchanie trestnej činnosti, ešte neznamená, že im nebol preukázaný úmysel. Samosudca súdu prvého stupňa zistil u obžalovaných priamy úmysel v zmysle § 15 písm. a) Tr. zák., s ktorým záverom sa stotožnil i odvolací súd. V tejto súvislosti pripomína, že úmysel obžalovaných vyplýva zo samotného skutkového deja, popísaného vo výrokovej časti napadnutého rozsudku. Trestná zodpovednosť oboch obžalovaných je opodstatnená, nakoľko sa jedná o prípad spoločensky škodlivý, pričom k náprave nepostačuje uplatnenie zodpovednosti podľa iných právnych predpisov, než Trestného zákona. V posudzovanej veci došlo k financovaniu zo zdrojov Európskej únie, ako aj zo zdrojov Slovenskej republiky, čím obom subjektom bola spôsobená škoda, preto súd prvého stupňa správne konanie obžalovaných kvalifikoval ako súbeh prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a prečinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák.

Čo sa týka uložených trestov, najvyšší súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa pri ich ukladaní dôsledne vychádzal z kritérií pre ukladanie trestu obsiahnutých v ustanovení § 34 Tr. zák. Obžalované doposiaľ viedli riadny život, súdne trestané neboli, obom boli uložené úhrnné tresty, preto nebol dôvod meniť napadnutý rozsudok, pokiaľ im boli uložené podmienené tresty odňatia slobody.

Zákonom zodpovedá i výrok o náhrade škody, nakoľko poškodená strana si riadne a včas uplatnila nárok na náhradu škody.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, nepovažoval odvolanie obžalovaných G. R. a Ing. Q. G. za dôvodné, a preto odvolania oboch

obžalovaných podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.